

Vittraskolorna AB

Org.nr. 556458-6716

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Vittra Jakobsberg
belägen i Järfälla kommun

Tillsyn i Vittra Jakobsberg

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Vittraskolorna AB (556458-6716) under hösten 2016. Vittra Jakobsberg besöktes av Skolinspektionen den 26-27 september 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt skolan sammanställning klarade 65 procent av eleverna kravnivån i samtliga delprov i det nationella provet i svenska läsåret 2015/2016. 27 procent av eleverna klarade kravnivån i samtliga delprov i det nationella provet i matematik samma läsår.

Enligt skolans sammanställning nådde 100 procent av eleverna kunskapskraven i svenska, samt i de natur- och samhällsorienterade ämnena läsåret 2015/2016. 67 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik och 57 procent av eleverna nådde kunskapskraven i svenska som andra andraspråk samma läsår.

Årskurs 6

Enligt skolans sammanställning klarade 84 procent av eleverna det nationella provet i svenska, och 94 procent det nationella provet i engelska, samt 82 procent det nationella provet i matematik läsåret 2015/2016.

Enligt skolans sammanställning nådde mellan 86 och 100 procent av eleverna kunskapskraven i de olika ämnena läsåret 2015/2016. Lägst måluppfyllelse var det i matematik och högst i musik.

Enligt Skolverkets nationella statistisk (SIRIS) var de genomsnittliga betygen 2016 lägst i matematik, 10,8 poäng, och högst i kemi, 15,7 poäng.

Årskurs 9

Enligt skolans sammanställning klarade 98 procent av eleverna det nationella provet i svenska, och 98 procent det nationella provet i engelska, samt 91 procent det nationella provet i matematik läsåret 2015/2016.

Enligt skolans sammanställning nådde 91 procent av eleverna kunskapskraven i samtliga ämnen. Det genomsnittliga meritvärdet var 250 poäng och 98 procent av eleverna blev behöriga till gymnasiet läsåret 2015/2016.

Enligt Skolverkets nationella statistisk (SIRIS) var de genomsnittliga betygs-poängen 2016 lägst i teknik och hem och konsumentkunskap, 15,5 poäng, och högst i svenska, 18.5 poäng.

Trygghet och studiero

Av skolans kvalitetsundersökning från 2016 framgår att eleverna svarade mindre positivt på påståendena "De vuxna tar ansvar för att alla ska bli behandlade med respekt", "Jag tycker att jag kan få arbetsro i skolan" jämfört med såväl föregående år som genomsnittet för samtliga Vittraskolor samma år. Även på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" svarade eleverna mindre positivt jämfört med såväl föregående år som genomsnittet för samtliga Vittraskolor samma år. Även elevernas vårdnadshavare svarar mindre positivt på påståendena jämfört med såväl föregående år som genomsnittet för samtliga Vittraskolor. Av "Jämförelse elever – vårdnadshavare – lärare" framgår att grupperna har en samsyn kring påståendena om arbetsro och respekt mellan eleverna, och områdena utmärker sig negativt.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2017-03-15
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-03-15
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen samlade bedömning är att det finns brister i såväl undervisningen som studiemiljön på skolan. All undervisning anpassas inte i tillräcklig utsträckning efter elevernas enskilda behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, och eleverna ges inte tillräckligt inflytande i undervisningen. Vidare råder det bristande trygghet och studiero på skolan. Utredningen visar att bristerna gällande studieron delvis kan vara ett resultat av de identifierade bristerna i undervisningen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vittraskolorna AB att senast den 15 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Vittraskolorna AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att

- undervisningen i större utsträckning tar hänsyn till den enskilda elevens förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande så att eleven ges stöd och stimulans att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Rektorn ska vidare se till

- att eleverna ges reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i undervisningen i samtliga ämnen.

Motivering till bedömning av brist

Brister i anpassningar i undervisningen utifrån varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande

Skolinspektionen bedömer att undervisningen vid Vittra Jakobsberg inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till den enskilda elevens förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande så att eleven ges stöd och stimulans att nå längre i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionens utredning visar förvisso att skolan arbetar med individanpassningar och utmaningar, men detta är arbete är inte tillräckligt. Bristen innebär att eleverna inte får den stimulans som de behöver för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Enligt skollagen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Eleverna ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Enligt läroplanen för grundskolan har lärarna ett utpekat ansvar för att hänsyn tas till den enskilda individens förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande.

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen inte möter eleverna utifrån deras förutsättningar, behov, erfarenheter och tänkande för att därefter kunna utmana eleverna i tillräcklig utsträckning. Rektorn uppger att lärarna är duktiga på anpassningar, och såväl representanter för elevhälsan som lärare uppger att skolan uppmärksammat frågan och ger exempel på anpassningar: bl.a. ska lärarna variera undervisningen så att elever så inte tappar intresset genom exempelvis nivåanpassade uppgifter och individuella mål. Lärare ger även exempel på att elever får arbeta med områden de är intresserade av. Men samtidigt ger även såväl elever, lärare som representanter för elevhälsan ger en annan bild. Enligt en elevgrupp undervisar vissa lärare endast det som eleverna redan kan. Eleverna uppger att uppgifterna ibland är för lätta, och att det varierar mellan lärare om eleverna kan göra olika uppgifter på lektionerna eller om alla eleverna måste göra samma saker. Några elever uppger att även om det finns olika nivåer i vissa ämnen kan det fortfarande vara för lätt och inte tillräckligt utmanande. Eleverna beskriver att de i vissa ämnen får enformiga uppgifter. Av elevintervju framgår även att lärare är olika bra på att förklara så att eleverna förstår, och att eleverna lär sig olika mycket på lektionerna. Enligt en annan elevgrupp får eleverna förvisso utmaningar i alla ämnen, men det är

upp till den enskilda eleven att söka upp läraren om hen vill ha det. Elevgruppen uttrycker dock att eleverna kan få vänta länge för individuell hjälp av läraren, framförallt om lärarens genomgång varit otydligt och kön därför blivit lång. Eleverna tror att den bristande studieron som råder på vissa lektioner bl.a. beror på att uppgifterna antingen är för svåra och flera elever därför får vänta på att få individuell hjälp, eller att lektionerna är för tråkiga. Denna bild delas av representanter för elevhälsan som uppger att den bristande studieron är ett resultat av att alla inte får hjälp i tid, att undervisningen inte är tillräckligt anpassad, att vissa eleverna inte bli tillräckligt utmanade och att vissa elever blir uttråkade. Även intervjuade lärare tror att den bristande studieron kan bero på att uppgifterna är för svåra, men även att eleverna vill göra andra saker.

Brister i elevinflytande i undervisningen

Skolinspektionen bedömer att eleverna vid Vittra Jakobsberg inte i tillräcklig utsträckning ges inflytande i undervisningen. Skolinspektionens utredning visar att elevinflytande i undervisningen är lärarberoende och att eleverna har bristande inflytande i vissa ämnen. Bristen innebär att eleverna inte får träna de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga, vilket i sin tur leder till ett bristande engagemang från eleverna.

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Vidare framgår att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Skolinspektionens utredning visar att eleverna har bristande inflytande på lektionerna i vissa ämnen. En elevgrupp uppger att elevinflytande i undervisningen varierar mellan lärare: "vissa lärare har redan planerat allt i förväg", medan andra lärare håller det mer öppet och låter eleverna påverka upplägget. Eleverna tror att en förklaring till att alla lärare inte låter eleverna få inflytande är att lektionerna blir stökigare då. Bilden av att elevinflytande inte ges i tillräcklig utsträckning delas av intervjuade lärare och representanter från elevhälsan. Enligt elevhälsans representanter kan skolan bli bättre på elevflytande i undervisningen och de bekräftar att elevinflytande varierar mellan lärare och stadier. Representanter för elevhälsan uppger även att rektorn är medveten om skillnaderna gällande elevinflytande. Enligt en lärargrupp är det uttalat från skolledningen att lärarna ska arbeta med elevinflytande. Lärarna uppger att i arbetslagen har lärarna diskuterat att eleverna ska vara delaktiga redan i planeringsstadiet, men att det nog följs lite olika. Lärarna tror även att elevernas delaktighet i klassrummet skiljer sig åt

mellan lärare, men de tror nog att alla lärare på något sätt arbetar med elevinflytande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Vittra Jakobsberg inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs huvudmannen att vidta åtgärder för att avhjälpta bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Vittraskolorna AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att intensifiera arbetet med att skapa trygghet och studiero på skolan.

Motivering till bedömning av brist

Brister i trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att det finns brister på Vittra Jakobsberg avseende trygghet och studiero. Utredningen visar förvisso att skolan arbetar med flera åtgärder för att skapa trygghet och studiero, men eftersom bristande trygghet och studiero fortfarande utgör ett problem behöver skolan vidta ytterligare åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. Bristande studiero och trygghet innebär att flera elever får svårt att fokusera på lektionerna, vilket i sin tur leder till att eleverna inte får möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens utredning visar att studiemiljön på skolan inte på ett tillfredsställande sätt präglas av studiero. I inkomna handlingar från huvudmannen och av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan har identifierat studiero som ett utvecklingsområde, och att skolan arbetar för att förbättra studieron, genom bl.a. gemensamma lektionsstrukturer, ombyggnation, tvåläraresystem, rastvaktsschema. Samtidigt uppger såväl elever, lärare som rektorn att bristande studiero fortfarande ett problem på skolan, även om det skett förbättringar. Enligt eleverna blir det fortfarande stökigt på vissa lektioner och eleverna kan även bli störda av elever som bråkar i korridoren. Elever beskriver att det är svårt att koncentrera sig när det blir stökigt och att den bristande studieron börjar med att en elev stör och får med sig andra. I en elevintervju graderar samtliga elever studieron som åtminstone ganska dålig. Även de intervjuade lärarna delar elevernas uppfattning av att studieron fortfarande brister, även om de uttrycker att studieron blivit bättre i några årskurser. Bilden av att studieron blivit bättre delas även av rektorn och representanter för elevhälsan.

Skolinspektionens utredning visar även att studiemiljön på skolan inte på ett tillfredsställande sätt präglas av trygghet, trots att skolan vidtagit flera åtgärder. I inkomna handlingar från huvudmannen och av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan har identifierat respekt mellan elever och värdegrundsarbetet som ett utvecklingsområde, och att skolan arbetar för att förbättra tryggheten genom bl.a. rastvaktsschema, värdegrundsteman, satsningen i "Lika-olika-metoden" och morgonsamlingar med värdegrundsfokus. Rektorn uppger även att klimatet på rasterna på det stora hela är bra. Samtidigt uppger såväl elever, representanter för elevhälsan som lärare att det fortfarande finns problem på skolan som är kopplade till trygghet. Rektorn bekräftar att språkbruket är ett problem. Elever berättar om bråk och "stök" på rasterna, framförallt på platser där inga vuxna är. Eleverna beskriver att det förekommer skojkränkningar på skolan och att det händer att elever blir mobbade. Även Skolinspektionens observationer i samband med raster visar att det vid flera tillfällen uppstår bråk och konflikter mellan elever. Flera elever använder ett hårt språkbruk. Eleverna beskriver i intervjuer att lärarna brukar säga till, men uppger samtidigt att lärarna inte ser allting och att eleverna inte berättar allting då det finns en risk för att bli kallad för den som "skvallrat". Enligt eleverna hjälper det heller inte alltid att prata med en vuxen i skolan. Representanterna för elevhälsan bekräftar att det finns en kultur på skolan kring att det är negativt att berätta saker för vuxna och riskera att pekas ut som

den som skvallrar. Enligt representanterna för elevhälsan krävs en större vuxennärvaro för att eleverna ska vara trygga. Enligt elevhälsans representanter kan skolan bli bättre på att främja inkludering och motverka utanförskap, och skolan har mycket kvar att göra gällande kränkningar, språkbruket och sättet eleverna är mot varandra.

Enligt eleverna hjälper det inte att diskutera värdegrund på lektionerna, utan skojkränkningarna och bråken fortsätter ändå. Lärare beskriver att värdegrundsfrågor diskuteras på arbetslagsmötena, och att lärare är mer involverade i det förebyggande värdegrundsarbetet detta läsår jämfört med tidigare läsår. Enligt lärarna har morgonsamlingarna värdegrundsfokus, och det är upp till läraren att utforma innehållet. Eleverna berättar dock att morgonsamlingarna endast har värdegrundsfokus när det inträffat något på skolan, annars används morgonsamlingen mest till information och planering. Enligt representanter för elevhälsan lyfts värdegrundsfrågor i dagsläget inte i tillräcklig utsträckning med eleverna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Vittra Jakobsberg inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs huvudmannen att vidta åtgärder för att avhjälpta bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys

Beslut

2016-11-28

11 (13)

Dnr 44 - 2015:9572

av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Henriette Wejdmark
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Vittra Jakobsberg

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Vittra Jakobsberg

Vittra Jakobsberg är en fristående grundskola, förskoleklass till årskurs 9, i Järfälla kommun. På skolan går totalt 398 elever (läsåret 2016/2017). Huvudmannen för skolan är Vittraskolorna AB. Skolan leds av en rektor.